

**MAVZU 5-7 YOSHLI BOLALARDA NEMIS TILINI
O'RGANISHDA UCHRAYDIGAN QIYINCHILIKLAR**

Andijon davlat chet tillar Instituti Roman-German va Slavyan tillari

fakulteti Nemis tili va adabiyoti yo'nalishi

*401-guruh talabasi **Alisherova Zarnigor***

*Ilmiy rahbar: **Isamuddinova Durdona***

+998947873101

Alisherovazarnigor1@gmail.com

Annotatsia/Аннотация/Annotation

Uzbek: *Ushbu maqola 5-7 yoshli bolalarda nemis tilini o'rganish jarayonida uchraydigan asosiy qiyinchiliklarni o'rganishga bag'ishlangan. Unda talaffuzdagi murakkabliklar, grammatikani o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar, diqqatni uzoq vaqt davomida jamlay olishdagi cheklovlar, til muhitining yetishmasligi va so'z boyligini rivojlantirishdagi muammolar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqolada bu qiyinchiliklarni yengib o'tish uchun o'yin uslubi, vizual materiallardan foydalanish, va doimiy takrorlash kabi samarali metodlar tavsiya etiladi. Bolalarning yoshi va ehtiyojlariga mos yondashuv til o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali qilishga yordam beradi.*

Русский: *В статье рассматриваются основные трудности, с которыми сталкиваются дети в возрасте 5-7 лет при изучении немецкого языка. Среди них отмечены сложности с произношением, усвоением грамматики, ограниченная способность концентрировать внимание, отсутствие языковой среды и недостаточный словарный запас. Также предлагаются эффективные методы для преодоления этих проблем, такие как игровые подходы, использование визуальных материалов, повторение и постепенное изучение. Адаптация учебного процесса к возрасту и потребностям детей помогает сделать изучение языка увлекательным и результативным.*

***English:** This article focuses on the main challenges faced by 5-7-year-old children in learning the German language. It explores issues such as pronunciation difficulties, grammar complexity, limited attention span, lack of language environment, and vocabulary development constraints. Additionally, the article suggests effective methods to overcome these obstacles, including the use of play-based approaches, visual aids, repetition, and gradual learning techniques. Tailoring the learning process to the age and needs of children can make language acquisition engaging and efficient.*

Kalit sòzlar/Ключевые слова/Keywords

***Uzbek:** Nemis tili Bolalar til o'rganishi Didaktika Qiyinchiliklar, Boshlang'ich ta'lim Psixologik xususiyatlar, O'qitish usullar*

Bugungi globallashuv davrida chet tillarini erta yoshdan o'rgatish zarurati ortib bormoqda. Ayniqsa, nemis tilini o'rganish kichik yoshdagi bolalar uchun foydali bo'lsa-da, bu jarayonda turli qiyinchiliklar kuzatiladi. Ushbu maqolada 5-7 yoshdagi bolalarda nemis tilini o'rganishda uchraydigan asosiy muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar muhokama qilinadi.

Erta yoshdagi bolalarga chet tilini o'rgatish samarali bo'lishiga qaramay, bu jarayon bir qator qiyinchiliklarni o'z ichiga oladi. Ayniqsa, 5-7 yoshli bolalar uchun nemis tilini o'rganishda ma'lum psixologik va lingvistik muammolar yuzaga kelishi mumkin.

Nemis tilini o'rganishda uchraydigan qiyinchiliklar:

1. Yoshga oid rivojlanish jarayonlari

Diqqatni uzoq muddat saqlash qiyinligi, kichik yoshdagi bolalar uzoq vaqt davomida bir faoliyatga e'tibor berolmaydilar. Nemis tilining talaffuzi va grammatikasi diqqatni talab qilganligi sababli, bolalar tez charchashlari yoki qiziqishlarini yo'qotishlari mumkin.

So'z boyligi va mantiqiy bog'lanishning cheklanganligi:

5-7 yoshdagi bolalar o‘z ona tilida ham so‘z boyligini to‘liq shakllantirmagan bo‘lishi mumkin, bu esa nemis tilidagi yangi so‘zlarni o‘zlashtirishni sekinlashtiradi.

2. Nemis tilining xususiyatlari Talaffuzning murakkabligi:

Nemis tilida o‘ziga xos talaffuz qoidalari mavjud bo‘lib, ularni kichik yoshdagi bolalar uchun o‘zlashtirish qiyin bo‘lishi mumkin. Masalan, “ch”, “sch” tovushlarini to‘g‘ri talaffuz qilish ko‘p mashqni talab qiladi.

Grammatikani tushinishdagi qiyinchiliklar: Nemis tilida otlarning jinsga qarab o‘zgarishi (der, die, das) va fe’llarning zamonga qarab moslashishi kichik yoshdagi bolalar uchun chalkash bo‘lishi mumkin.

3. Motivatsiya va qiziqishning pastligi

Bolalar uchun o‘qish jarayoni qiziqarli va o‘yin shaklida bo‘lmasa, ular tezda zerikishadi. Quruq nazariy materiallar ular uchun tushunarsiz va zerikarli bo‘lib ko‘rinishi mumkin.

4. O‘quv muhitidagi cheklovlar

O‘qituvchilarning uslubiy yondashuvlari etarli darajada interaktiv bo‘lmasa, bolalarda o‘rganish istagi pasayadi.

Ota-onalarning qo‘llab-quvvatlashi yetishmasligi ham muammolarni kuchaytiradi.

Bolalarni nemis tiliga qiziqtirish uchun Interaktiv o‘quv usullaridan foydalanish kerak

Nemis tilini o‘rgatishda o‘yinlar, qo‘shiqlar, rasm chizish va rolli o‘yinlardan foydalanish tavsiya etiladi. Bu bolalarning qiziqishini oshiradi va ularni faol ishtirok etishga undaydi.

Qisqa darslar tashkil qilish

Diqqatni uzoq vaqt saqlashga qodir bo‘lmagan bolalar uchun 15-20 daqiqalik qisqa darslar samaraliroq bo‘ladi. Talaffuzni yaxshilash uchun ovozli mashqlar, Multfilmlar, audio kitoblar va qo‘shiqlar orqali talaffuzni yaxshilash imkoniyatini yaratish kerak. Ota-onalarni jarayonga jalb qilish ham samarali bo‘ladi. Uy sharoitida ota-onalar bolalarga nemis tilidagi so‘zlarni qaytarish, oddiy

iboralarni o'rgatish va birgalikda o'yinlar o'ynash orqali yordam berishlari mumkin. Qiziqarli materiallar tanlash, Bolalarga mos kitoblar, o'yinchoqlar, videolar va ilovalar yordamida o'quv jarayonini qiziqarli qilish kerak.

5-7 yoshdagi bolalarda nemis tilini o'rganishda uchraydigan qiyinchiliklar ularning yosh xususiyatlari va tilning o'ziga xos murakkabliklari bilan bog'liq. Ammo interaktiv va ijodiy yondashuvlar orqali bu muammolarni samarali hal qilish mumkin. Bu nafaqat bolalarning nemis tilini o'zlashtirishiga, balki ularning umumiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bolalar yangi so'zlarni eslab qolish va ulardan to'g'ri foydalanishda qiynalishi mumkin. Nemis tilida so'zlarning jinslariga (masalan, der Hund, die Katze) oid tushunchalar ularning fikrlashiga mos kelmaydi. Grammatikani mustaqil mavzu sifatida emas, balki o'yin va matnlar orqali singdirish kerak,

Qoidalardan ko'ra namunalar bilan ishlash (masalan, "Bu qanday so'z ishlatiladi?" o'rniga "Nega bunday deyilgan?" savolini berish). Nemis tili grammatikasi, ayniqsa, jinslar (der, die, das), fe'l tuzilmalarini o'zlashtirish yosh bolalar uchun murakkab bo'lishi mumkin. Ko'rgazmali vositalar va kartochkalar yordamida asta-sekin grammatikani tushuntirish. O'yinchoqlar va narsalarni jinslar bilan bog'lash orqali mustahkamlash. 5-7 yoshdagi bolalarning ona tilidagi so'z boyligi ham hali rivojlanayotgan bo'lishi mumkin. Bu esa yangi tilni o'rganishga ta'sir qiladi. Agar tilni o'rganish qiziqarli bo'lmasa, bolalar o'rganishga bo'lgan qiziqishni yo'qotishi mumkin. O'yinlar va musobaqalar orqali rag'batlantirish, kichik mukofotlar berish. Bolalarni doimiy ravishda yangi so'zlar bilan tanishtirish, rasmlar yordamida so'zlarni bog'lash kerak

Bolalar uchun o'yinlar orqali talaffuz mashqlarini o'tkazish, qo'shiqlar va she'rlarni o'rgatish ham yaxshi samara beradi

Nemis tilidagi murakkab grammatika, masalan, otlarning jinslari va fe'lning o'zgarishlari, bolalar uchun qiyin bo'lishi mumkin. Bu yoshdagi bolalar qoidalarni tushunishga emas, balki ko'proq yodlashga asoslanadi. Nemis tilini o'rganish bolalar uchun muhim ko'nikmalarni shakllantirishda yordam beradi, lekin jarayonda duch keladigan qiyinchiliklarni inobatga olish lozim. To'g'ri

yondashuv, sabr, va ijodiy metodlar yordamida bu muammolarni yengish mumkin. Bu esa bolalarda tilga boʻlgan qiziqishni oshiradi va oʻrganishni samarali qiladi.

Xulosa:

5-7 yoshli bolalarda nemis tilini oʻrganish jarayoni yoshga xos xususiyatlar va individual oʻzlashtirish qobiliyatlari bilan murakkablashadi. Asosiy qiyinchiliklar talaffuzni oʻzlashtirish, soʻz boyligini shakllantirish, va grammatika qoidalarini tushunishga bogʻliq. Ushbu muammolarni yengib oʻtish uchun darslarni oʻyin shaklida tashkil qilish, multimediya vositalaridan foydalanish va interfaol metodlarni qoʻllash tavsiya etiladi. Toʻgʻri yondashuv bolalarning til oʻrganishga boʻlgan qiziqishini oshirish va muvaffaqiyatli natijalarga erishish imkonini beradi. Shu sababli, oʻqituvchilar bolalarning psixologik xususiyatlarini inobatga olib, moslashtirilgan didaktik yondashuvlarni tanlashlari lozim.